

GROENBLADGROENBLAD

Gezamenlijk periodiek van IVN en KNNV regio Leiden

mei 2026

Eerste onderzoeksresultaten CanalCam 2026

De onderwatercamera in het visreservaat in Havenwijk-Zuid in Leiden is productief! Langzaamaan werd het dit jaar vanaf maart 2026 helderder en toen de watervlooiën op 23 april verschenen, veranderde het doorzicht binnen 36 uur van een halve meter naar twee meter. De watervlooiën eten namelijk de micro-algen op. Die algen tieren welig en vertroebelen het water.

Oude bekenden keren terug

Eind februari verschenen de eerste brasems uit het Smoelenboek, zoals Poptart (met een deuk in zijn rug) en Schimmelpenninck. Op 1 maart lieten de eerste blankvoorns zich zien en aangezien dat prooivissen zijn, volgden de snoeken al snel. Half maart begonnen deze roofvissen voor de camera te baltsen, maar vanwege hun enorme aantrekkingskracht voor met name 'kneusvissers' (met te weinig praktijkervaring) kunnen we deze beelden niet online plaatsen. Behalve de man-vrouw combinatie van Bob en Lippenstift zwom er ook een dag een vrouw-vrouwcombinatie rond (Lippenstift en MsGyver). Navraag bij een deskundige sportvisser uit de werkgroep leerde dat snoeken in de paaitijd nogal verblind zijn door hormonen, en zelfs heel close met een karper kunnen opzwemmen, ondanks het verschil in vorm.

Zeelten-tic behoeft nader onderzoek

De zeelten Marian en Trinity lieten zich op 9 respectievelijk 10 april voor het eerst weer zien, waarbij Marian duidelijk herkend werd door haar tic: ze schudt regelmatig met haar kop, waarna het lijf volgt. Aangezien Zwartlip ook een zeelt met een vergelijkbare zenuwaandoening is en we in juli-augustus 2025 twee keer een dode zeelt in de Oranjegracht aantroffen, beginnen we ons een beetje zorgen te maken. Zit er iets schadelijks in de bodem of in het water? Samen met grachtgenoten is er al druk gebrainstormd over het door een MRI-scanner halen van verse zeelt-kadavers, om te zien of er aan de hersenen iets te zien is. Daar hebben we dan wel een 'nulmeting' (gezond, vers exemplaar) voor nodig, én Marian of Zwartlip.

Gelukkig weten wijkgenoten na ruim vijftien jaar 'Onder water in Leiden' (OWL) en dertien jaar Project Vissenmonitoring heel goed hoe blij Aaf wordt van kadavers, liefst zo vers mogelijk! Die geven waardevolle informatie prijs na een externe inspectie en een sectie. Zo geeft de staat van de organen, de maaginhoud en misschien antropogene (door mensen veroorzaakte) redenen informatie over de dood van het dier.

Eerste watervlooiën, eerste gierzwaluw

Op 21 april verschenen de eerste miljoenen watervlooiën en twee dagen later hoorde Aaf, terwijl ze buiten voor het eerst vissen door de heldere waterkolom heen kon spotten, de eerste gierzwaluw 'gieren', dus misschien is dat een handige ezelsbrug om in de toekomst te onthouden.

U kunt de vele waterdieren (al 21 soorten zijn er gezien!) zelf ook volgen op de livestream, via CanalCam.nl. Elke dag maakt Aaf filmpjes van de meest bijzondere passanten of gedragingen, en eens per week verschijnen de best bekeken clips op <https://www.underwaterinleiden.nl/mediafotofilm/canalcam>.

Twee 'onderwaterridders' voor werkgroep OWL!

Mocht u liever buiten flaneren, dan zijn de meest heldere grachten in Havenwijk-Zuid (het visreservaat) te vinden, waarbij op elke brug informatie over een waterdier staat op een van de zoutkisten. Onze waardevolle vrijwilliger Pieter de Jong is op 24 april onderscheiden met een ridderorde, voor zijn geweldige werk om de blauwgroene stadsnatuur zichtbaar te maken voor jong en oud. We zijn enorm trots dat hij deel uitmaakt van de OWL--familie, die sinds dit voorjaar dus al twee ridders kent!

Aaf Verkade

Coördinator werkgroep Vissen, Onder water in Leiden.nl